

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365
4100 AJ Culemborg
tel: 0345-512710
fax: 0345-519849
www.buwa.nl

Nerbenta
de heer C. Verbeek
Postbus 379
3770 AJ Barneveld

datum: 10-10-2011
ons kenmerk: 11-216/11.13325/DirKr
uw kenmerk: E-mail 09-05-2011
auteur: D.B. Kruijt
projectleider: D. Emond
status: versie 1.0

Notitie vleermuisonderzoek Essenerweg 22 te Kootwijkerbroek

Nerbenta is voornemens om op Essenerweg 22 te Kootwijkerbroek tien nieuwe woningen te realiseren. Hierbij zal het huidige groen, de woning en schuur op deze locatie verwijderd worden. In het voorjaar van 2011 heeft Bureau Waardenburg een onderzoek naar beschermde soorten uitgevoerd in het plangebied. Hieruit bleek onder andere dat het plangebied (en dan specifiek de woning) in potentie geschikte verblijfplaatsen zou kunnen bieden voor gewone dwergvleermuis en mogelijk laatvlieger.

Nerbenta heeft Bureau Waardenburg opdracht gegeven onderzoek te doen naar de functie van het plangebied voor vleermuizen. Dit onderzoek is uitgevoerd in het voorjaar, zomer en najaar van 2011. De gehanteerde onderzoeksmethode is conform het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2011). In deze notitie zijn de resultaten van het onderzoek beschreven.

Plangebied

Het plangebied ligt westelijk van de dorpskern van Kootwijkerbroek op de kruising van de Essenerweg, de Jan van der Heydenstraat en de recent aangelegde De Wiek. Het plangebied bestaat uit een braakliggend perceel met enkele bomen, een woning (zie foto 1) en een schuur. Westelijk van het plangebied bevindt zich een grasland-perceel. Verder is het geheel omringd door de bebouwde kom van Kootwijkerbroek.

Foto 1. De te slopen woning

Methodiek

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een Pettersson D240x batdetector. In tabel 1 zijn de data en tijdstippen van de in totaal vier veldonderzoeken vermeld. Tijdens elk veldbezoek was het weer geschikt (droog, niet te koud en weinig wind) voor vleermuizen.

Tabel 1. Overzicht van de uitgevoerde vleermuisonderzoeken.

Datum	Tijd
17 mei 2011	20:30 – 23:00
27 juni 2011	03:50 – 05:10
14 september 2011	22:00 – 23:30
30 september 2011	22:30 – 00:30

Waargenomen vleermuizen zijn tijdens het veldonderzoek direct ingetekend op kaart. De meeste tijd is besteed aan het onderzoeken van de vleermuisactiviteit rond de te slopen woning. Om ook een indruk te krijgen van de vleermuisactiviteit in de omgeving is bij elk veldbezoek tot 500 meter afstand van het plangebied in de omliggende omgeving gezocht naar vleermuizen. De muren van de te slopen woning zijn bij elk veldbezoek extern onderzocht op uitwerpselen van vleermuizen.

Resultaten

Vaste rust- en verblijfplaatsen: Tijdens het zomeronderzoek in juni is een zomerverblijfplaats van een enkel mannetje aangetroffen in de nok van het dak van de te slopen woning (zie foto 2). Tijdens het najaarsonderzoek in september is tevens een baltsende gewone dwergvleermuis in het plangebied waargenomen wat duidt op de aanwezigheid van een paar- en mogelijk winterverblijfplaats. Daarnaast zijn verspreid in de wijk oostelijk van het plangebied verscheidene baltsende gewone dwergvleermuizen aangetroffen en een enkel zwermend¹ exemplaar, wat duidt op de aanwezigheid van meerdere paarverblijfplaatsen en mogelijk winterverblijven in de omgeving.

Foerageergebied: In het plangebied zijn tijdens elk veldbezoek wel enkele gewone dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied, echter nooit in grote aantallen (>3) en ook nooit langere tijd (>20sec) achter elkaar. In de nabijgelegen wijk oostelijk van het plangebied werden hogere aantallen foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen.

Vliegroute(s): Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn geen belangrijke en/of essentiële vliegroutes waargenomen in en rondom het plangebied. De aantallen waargenomen dieren waren dermate laag dat hier geen sprake van was. Wel is tijdens het zomeronderzoek nog een overvliegende rosse vleermuis waargenomen. Deze vliegen echter dermate hoog dat ze geen fysieke binding hebben met het onderliggende gebied.

Foto 2. Verblijfplaats gewone dwergvleermuis (witte pijl)

¹ Van gewone dwergvleermuizen is bekend dat ze met name in de ochtendschemering "zwermgedrag" vertonen voor de invliegopening van hun verblijfplaats. De dieren vliegen rondjes voor de invliegopening en landen er zelfs af en toe vlak naast om vervolgens weer los te laten en weer rondjes te vliegen. Dit gedrag kan circa 20min duren voordat de dieren daadwerkelijk naar binnen gaan.

Effecten

Met de sloop van de woning wordt een zomer-, paar- en mogelijk winterverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aangetast. De gewone dwergvleermuis verhuist vaak binnen een netwerk van verblijfplaatsen, het wegvallen van één verblijfplaats van een enkel dier zal geen invloed hebben op het totale aanbod aan verblijfplaatsen. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieven. Met name ten noorden en zuiden van het plangebied bevinden zich soortgelijke woningen waar geen baltsende dieren zijn waargenomen maar die wel geschikt ogen voor een zomer-, paar- en/of winterverblijfplaats. Belangrijk is wel dat de sloop van de woning in de juiste periode plaatsvindt en met de nodige voorzorgsmaatregelen. Indien deze maatregelen worden nageleefd zijn er geen effecten te verwachten op de gewone dwergvleermuis.

Het plangebied wordt daarnaast slechts in beperkte mate gebruikt als foerageergebied. Aangezien buiten het plangebied bij elk veldbezoek duidelijk hogere aantallen foeragerende dieren zijn aangetroffen heeft het plangebied een te verwaarlozen functie als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis. Met de werkzaamheden in het plangebied gaat geen belangrijk foerageergebied verloren, er worden hierop dan ook geen effecten verwacht. Belangrijke of essentiële vliegroutes zijn niet aangetroffen, hierop zijn dan ook geen effecten te verwachten.

Conclusie

In de te slopen woning is een zomer-, paar- en mogelijke winterverblijfplaats aangetroffen van een enkele gewone dwergvleermuis. Indien onderstaande voorwaarden tijdens de uitvoering worden nageleefd worden geen negatieve effecten verwacht ten aanzien van de gewone dwergvleermuis. Het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet wordt niet nodig geacht.

Voorwaarden FFwet bij uitvoering werkzaamheden

- Het slopen van de woning dient in het voorjaar (maart-april) uitgevoerd te worden na de winterslaap of in het najaar (oktober-november) na de voortplantingsperiode en voor de winterslaap van de gewone dwergvleermuis. De temperatuur dient in de avond tenminste 12 graden Celsius te bedragen zodat vleermuizen zelfstandig in staat zijn om een andere verblijfplaats op te zoeken.
- Voorafgaand aan de sloop (drie dagen) dient de woning ongeschikt gemaakt te worden als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Dit vindt plaats door het handmatig verwijderen van enkele dakpannen rondom de invliegopening en het deels lostrekken van de houten beplating. Hierdoor wordt er tocht gecreëerd in en rondom de verblijfplaats. De verblijfplaats wordt hierdoor ongeschikt en het dier zal vervolgens zelfstandig de verblijfplaats verlaten en mijden. Bovenstaande werkzaamheden worden begeleid door een vleermuisdeskundige.

Literatuur

Notitie met kenmerk: 11-216/11.10939/DirSt
Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit
Natuur 2011. Vleermuisprotocol 2011, 30 maart 2011.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met dhr. D. Emond

Akkoord voor uitgave: E.J.F. de Boer
Teamleider

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Nerbenta

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2001.